

ook in uw gemeente

nieuwsbrief alcohol & jeugd
Project alcoholmatiging jeugd regio IJsselland

nr. **7**
mei 2008

thema Onderwijs

<< e-learning op de basisscholen

Alcoholpreventie, ook in het basisonderwijs

De gemeenten Zwolle, Kampen en Hattem starten nog dit schooljaar met de activiteit 'Op tijd voorbereid'. Dit is een nieuwe digitale leeractiviteit die leerlingen van de basisschool voorbereidt op het omgaan met alcohol en roken.

De nieuwsbrief is een uitgave van het project alcoholmatiging jeugd regio IJsselland 'Minder drank Meer scoren!' en is bestemd voor de deelnemende gemeenten (Deventer, Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland, Zwolle), politie IJsselland, GGD IJssel-Vecht, Tactus Verslavingszorg en provincie Overijssel

Het internetprogramma van 'Op tijd voorbereid' bestaat uit een instructiebijeenkomst voor de leerkrachten en een ouderavond over de risico's van alcohol en roken. Voor de leerlingen is er een e-learnprogramma via internet en een klassikaal programma waarbij de klas samen met de leerkracht de thema's verder uitdiept.

Het internetprogramma 'Op tijd voorbereid' biedt de mogelijkheid om gegevens te verzamelen, waardoor men inzicht krijgt in de resultaten van de activiteiten.

Ook de gemeenten Staphorst en Dalfsen kiezen nog dit schooljaar voor alcoholpreventie in het basisonderwijs. In deze gemeenten wordt 'De gezonde school en genotmiddelen' uitgevoerd. Dit programma kent dezelfde onderdelen als 'Op tijd voorbereid', maar maakt alleen gebruik van een klassikale lesstructuur met lesmaterialen van het Trimbos-instituut.

Bent u ook geïnteresseerd in de bovenstaande activiteiten?

Neem dan contact op met Tactus Verslavingszorg: 038 - 456 07 60.

Lees ook >>

Alcoholrap | Gezamenlijke strijd tegen tabak, alcohol en drugs in Hardenberg **pagina 2** | Voorlichting over alcohol op alle basisscholen en s.g. Pieter Zandt in Staphorst **pagina 3** | Veilig uitgaan = veilig thuiskomen **pagina 4** | GGD werkt aan Periodiek Gezondheids Onderzoek alcoholadvies | Steenwijk: jeugd praat met DvdK over alcohol **pagina 5** | Wat voor invloed kan alcohol hebben op het studeren? | Schoolfeest en alcohol **pagina 6**

Alcoholrap

De jongerenraad Zwolle organiseert een rap-battle over alcohol in jongerencentrum ReZet in Zwolle op 16 mei. De beste rap(er) wint. Wethouder Erik Dannenberg is één van de juryleden. De winnaar mag de rap in een echte studio opnemen én optreden voor de gemeenteraad Zwolle. Inschrijven kan via de e-mail: info@jongerenraadzwolle.nl

Vragen over alcohol & Jeugd aan Joke Ekelmans, docente Levensbeschouwing en Burgerschap MBO Landstede

1 Komt het onderwerp alcoholgebruik (voldoende) aan de orde in lessen?

“Dat kan altijd beter. Er moet heel veel behandeld worden tijdens de lessen Godsdienst/Levo/Identiteit. Het is dus een kwestie van keuzes maken.”

ook in uw gemeente

Voortgezet onderwijs, politie, Tactus en de gemeente slaan de handen in één...

Gezamenlijk in de strijd tegen tabak, alcohol en drugs in Hardenberg

In de gemeente Hardenberg bindt men samen de strijd aan. De partijen hebben hun samenwerking vastgelegd in een convenant, waarin ze afspreken samen het preventiebeleid te versterken en zonodig strenge maatregelen te nemen.

Het Vechtdal College is een van de scholen die hieraan meedoen. Wim Boersma, directeur: “Jongeren hebben het idee gekregen dat het geaccepteerd is om te drinken en te roken en het drankgebruik onder jongeren neemt wekelijks toe. Wij kunnen onze ogen hiervoor niet sluiten.”

Eén van de afspraken in het convenant is dat als blijkt dat een leerling onder invloed naar school komt, drugs of alcohol gebruikt tijdens lessen, wordt de leerling meteen geschorst. Tactus start vervolgens een verplicht traject met de leerling en zijn of haar ouders.

Voorlichting ook op de basisschool

Vanaf het eerste leerjaar geeft het Vechtdal College voorlichting aan jongeren op school. “Ze beginnen op steeds jongere leeftijd te drinken. Daarom wijzen wij het basisonderwijs er al op om ook te beginnen met voorlichting”, aldus Boersma.

De rol van de ouders is ook belangrijk en daarom organiseert de school ouderavonden om over deze problemen te praten. Omdat op deze avonden helaas niet alle ouders komen, is de school in gesprek met de gemeente om te kijken hoe alle ouders wel bereikt kunnen worden.

Convenant nu met middelbare scholen, straks met het basisonderwijs

Wethouder Jannes Janssen is blij met de samenwerking met het Hardenbergse onderwijs. “Het is hartstikke goed dat we nu het convenant hebben gesloten met het voortgezet onderwijs. Maar ik ben het met Boersma eens wat betreft het betrekken van het basisonderwijs. Het is belangrijk om jongeren tijdig te vertellen over de gevaren van deze middelen. Het convenant met het voortgezet onderwijs is een eerste stap in de goede richting. Wat mij betreft zetten we binnenkort ook de volgende stap.”

2 **Herkent u de problematiek:
jongeren drinken te vroeg (jong),
te veel en te vaak?**

‘Ik heb met studenten vanaf 16 jaar te maken. Zij drinken bijna allemaal en doen dat bijna ieder weekend. Ze praten soms met elkaar over het weekend, met drank. Ik hoor vaak dat tussen de 10 en 20 biertjes op een avond ‘normaal’ wordt gevonden. Tijdens de les waarin dit onderwerp aan de orde komt, is er veel animo om erover te praten. Ze praten er openlijk over. Helaas niet altijd in die zin dat verslaving een negatief gevolg kan zijn.’

3 **Wat vinden jongeren zelf dat er
gedaan moet worden aan excessief
drinken?**

‘Allereerst hebben ze iets van ‘dat moet iedereen zelf maar weten’. De meesten denken het wel in de hand te kunnen houden ook als uit tests blijkt dat ze in de gevarenzone zitten. Sommigen drinken trouwens helemaal niet, anderen heel bewust met mate. Het Korsakovsyndroom is trouwens wel iets wat hen afschrikt en ik heb meerdere malen meegemaakt dat jongeren in de loop van de tijd minder zijn gaan drinken.’

ook in uw gemeente

Voortgezet onderwijs, politie, Tactus en de gemeente slaan de handen in één...

Voorlichting over alcohol op alle basisscholen en s.g. Pieter Zandt in Staphorst

In de maanden april en mei krijgen de leerlingen van de groepen 7 en 8 van alle basisscholen en van de onderbouw van s.g. Pieter Zandt in Staphorst voorlichting over alcohol. Het preventieproject ‘De gezonde school en genotmiddelen’ is door de gemeente aangeboden aan de scholen. De gemeente werkt hierin samen met Tactus Verslavingszorg en Stichting Voorkom.

Het project ‘De gezonde school en genotmiddelen’ is van start gegaan met een startbijeenkomst voor de leerkrachten, waarna zij aan de hand van les- en werkboekjes direct met het project in de klas aan de slag zijn gegaan. Gastlessen maken deel uit van het voorlichtingsprogramma. Zo verzorgt Tactus een gastles over de invloed van de reclame op het drinken van alcohol. En tijdens een gastles op het Pieter Zandt en 5 reformatorische basisscholen vertelt een ervaringsdeskundige van de Stichting Voorkom over de gevolgen van het gebruik van alcohol.

Om ook de ouders bij het project te betrekken, sluiten de basisscholen in Rouveen het project af met een ouderavond.

<< voorlichting over wettelijke regels bij alcoholgebruik

Veilig Uitgaan = Veilig Thuiskomen

4 Hebben ze het er met hun ouders wel eens over?

'Ja, maar het lijkt mij dat die niet altijd de juiste 'tools' hebben om echt invloed te hebben op overmatige alcoholconsumptie.'

5 Hoe bereik je ze en is dat voldoende?

Door middel van theorie, folders, gesprekken, tests en gastlessen van de AA. Deze lessen worden positief gevolgd. Maar het kan altijd beter. Er moet heel veel behandeld worden tijdens de lessen. Het is dus een kwestie van keuzes maken.'

ook in uw gemeente

Primeur Agnieten College Zwartsluis

Rijden onder invloed is een ernstige bedreiging voor de verkeersveiligheid. Bijna een kwart van alle verkeersdoden en gewonden is het direct gevolg van alcomobilisme. Van de circa 200 verkeersslachtoffers per jaar door alcohol is een kwart jonger dan 24 jaar. Zwartewaterland, regio-politie, horeca en het ZAT Projectenbureau hebben samen de clinic **Veilig Uitgaan = Veilig thuiskomen** ontwikkeld. De clinic is opgezet om jongeren voor te bereiden op de mogelijke risico's en gevaren van alcohol in het verkeer. Op woensdag 20 februari 2008 had het Agnieten College in Zwartsluis de primeur. Wethouder Meijer was namens Zwartewaterland bij de aftrap van de eerste clinic aanwezig.

Theater

Zero Alcomobilisme Trial (ZAT) Projectenbureau uit Emmen organiseerde de clinic op het Agnieten College voor circa 60 leerlingen in de leeftijd van 15 en 16 jaar. De clinic is een interactieve workshop met theater. Aan de hand van praktijkgerichte scènes worden de scholieren bij het onderwerp betrokken. Zij zijn de 'regisseur' van de scènes. Hierbij staat het aanspreken op onverantwoordelijk gedrag centraal.

De clinic bestaat daarnaast uit een Alcohol Afval Quiz vol stellingen en vragen, een reactietest met alcoholsimulatie brillen tot een sterkte van 1,5 promille en videoclips met indrukwekkende beelden van jongeren die slachtoffer zijn geworden door rijden onder invloed.

Integraal met politie en horeca

Jeugdagenten van de Regiopolitie hebben tijdens de bijeenkomst voorlichting gegeven over de wettelijke regels met betrekking tot alcoholgebruik in het verkeer en tijdens het uitgaan. De plaatselijke horeca is het gesprek aangaan met de jeugd over het deurbedeid.

Meer informatie

De clinic Veilig Uitgaan = Veilig Thuiskomen is ontwikkeld door het ZAT Projectbureau uit Emmen en wordt grotendeels gesubsidieerd door het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Overijssel (ROVO) 0599 671 442.

GGD werkt aan Periodiek GezondheidsOnderzoek alcoholadvies

De jeugdgezondheidszorg van de GGD houdt op alle scholen in de regio Periodieke Gezondheidsonderzoeken (PGO). Na de zomervakantie start een proef in groep 7 van de basisschool en klas 2 van het middelbaar onderwijs met een nieuw protocol alcohol-advies. In 2008 wordt in alle gemeenten in de regio IJsseland de methodiek geïmplementeerd. Vanaf januari 2009 wordt het protocol officieel ingevoerd.

Tijdens het onderzoek door een verpleegkundige of arts wordt aan de leerlingen gevraagd of hij/zij wel eens alcohol heeft gedronken. Naast de signalering biedt dit een unieke gelegenheid om de leerling (en indien aanwezig) de ouder voorlichting te geven over de risico's van alcoholgebruik.

Naast dit alcoholadvies wordt samen met Tactus Verslavingszorg ook de doorverwijzing van leerlingen met schadelijk alcoholgebruik in kaart gebracht.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Lian Schoot Uiterkamp, beleidsmedewerker gezondheidsbevordering GGD Regio IJssel-Vecht 038 42 81 531, l.schoot@rijv.nl.

Steenwijk: jeugd praat met Cvdk over alcohol

Op 14 maart 2008 bezocht de Commissaris van de Koningin van Overijssel, Geert Janssen, de gemeente Steenwijkerland. In de Buze, het jongerencentrum in Steenwijk, stond het thema Jeugd en alcohol centraal. In totaal zes jongeren van de scholen voor voortgezet onderwijs waren uitgenodigd hun mening te laten horen. Andere aanwezige partijen waren het jongerenwerk, schooldirecties, politie en een vertegenwoordiging van de gemeente.

Dat het alcoholgebruik door de jeugd een zorgwekkend probleem is, daar zijn alle partijen het wel over eens. Het 'steeds jonger, vaker en meer' wordt ook herkend. Door er met elkaar over in gesprek te gaan, werd een aantal thema's vooral ook door de jongeren, scherp neergezet zoals: duidelijke regels, alcohol in sportkantines en de verantwoordelijkheid van de ouders.

Duidelijke regels

Volgens de jeugd is er behoefte aan duidelijke regels. 'Stel regels en doe daar ook wat mee. Dan zal het al een stuk beter gaan', was de suggestie die werd geopperd.

Alcohol in sportkantines

Een van de jongeren merkte op het raar te vinden dat als de jeugd zondags voetbalt, ouders soms dan al aan het bier zitten. 'De jongeren voetballen, de ouders zuipen, niet zo'n goed voorbeeld dus'.

Verantwoordelijkheid van de ouders

Je kunt de ouders niet overal verantwoordelijk voor houden. 'Als we willen drinken, gebeurt het stiekem toch wel', aldus de aanwezige jongeren. Maar ze zijn wel belangrijk in het stellen van regels: wat mag wel en wat niet en ook in het geven van het goede voorbeeld. 'Ouders drinken zich ook dronken waar kinderen bij zijn', aldus een jongere. Daarnaast zien ouders ook vaak het probleem van alcoholgebruik niet. 'Ze maken zich meer zorgen over drugs dan over drank.'

ook in uw gemeente

Wat voor invloed kan alcohol hebben op het studeren?

De dag na een avond stevig drinken functioneert het geheugen slechter dan normaal. Met name het lange termijn geheugen functioneert slechter met een kater. Dit blijkt uit een onderzoek van dr. J. Vester van de Universiteit Utrecht.

Bij het drinken van gemiddeld drie glazendrank per dag (of 25 glazen of meer per week) kan op den duur schade aan de hersenen ontstaan. Functies zoals kritisch en analytisch denken en de flexibiliteit nemen dan af. Jarenlang te veel drinken kan een geleidelijke verschromping van de hersenen veroorzaken (bij alcoholisten is er sprake van een krimp van 10 - 15%).

Ten onrechte wordt wel eens gedacht dat alcohol drinken goed is voor de nachtrust. Alcohol drinken kan er voor zorgen dat je gemakkelijker in slaap valt maar de kwaliteit van de slaap is juist minder. Alcohol heeft invloed op de remslaap. Daardoor worden dromen verstoord en wordt je minder uitgerust wakker.

Bron: www.alcoholinfo.nl

Websites & tips

www.uwkindenalcohol.nl

www.drankjewel.nl/jongeren.asp

www.watdrinkjij.nl

www.alcoholonderde16nogevenniet.nl

www.dgsg.nl - Lesmateriaal De gezonde school

Nieuws te melden?

Mail naar i.prummel@tactus.nl voor het plaatsen van berichten op

www.minderdrankmeerscoren.nl

Schoolfeesten en alcohol

Scholen mogen niet zo maar alcohol schenken op schoolfeesten. Volgens de Drank- en Horecawet moet iedereen die tegen betaling alcohol verstrekt daarvoor een vergunning hebben. Een mogelijkheid is dat de school een ontheffing van de verplichting tot een vergunning aanvraagt bij de gemeente. De gemeente kan een dergelijk verzoek echter gemakkelijk weigeren. Eigenlijk willen gemeenten en ook de landelijke overheid liever niet dat op scholen alcohol wordt verstrekt. Veel scholen krijgen dan ook niet zo maar een vergunning.

Scholen zijn wat betreft het verstrekken van alcohol te vergelijken met andere niet-commerciële instellingen zoals sportkantines en buurthuizen. Mocht de school een vergunning hebben, dan nog mag er geen alcohol verkocht worden aan jongeren beneden de zestien jaar.

Bron: www.stap.nl.

Colofon

Redactie: werkgroep communicatie

Adres projectgroep: p/a Lourina Poot,
Postbus 611, 8000 AP Zwolle

Illustraties: gemeente

Zwartewaterland, gemeente

Steenwijkerland, Jongerenraad,

Tactus Verslavingszorg

Lay-out: Laurien Stam Zwolle

Digitale oplage: 500 exemplaren

In overleg met de redactie kan de nieuwsbrief aan derden worden verstrekt.